

Context del sector forestal

Dades del sector forestal

El 60% de la superfície de Catalunya és considerada superfície forestal. La gran majoria és superfície arbrada i la resta matollar o pastures que també són considerats terrenys forestals.

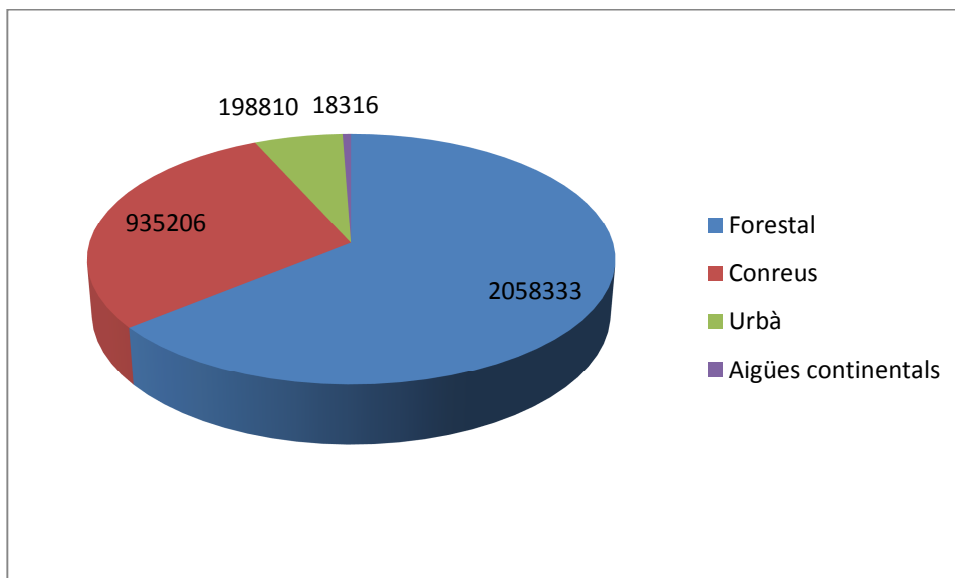
Catalunya té una superfície de 3.199.011 ha, de les quals el 61 % són forestals, el 34% són conreus i la resta son terrenys improductius artificials o naturals

La formació forestal més abundant és el bosc que ocupa un 37,97% de la superfície total de Catalunya. El matollar n'ocupa el 16,44% i els prats el 4,01%.

A Catalunya, prop del 80% de la superfície forestal és de propietat privada.

A la Unió Europea, els terrenys forestals suposen només el 35% de la superfície. Així doncs, Catalunya és un país de boscos.

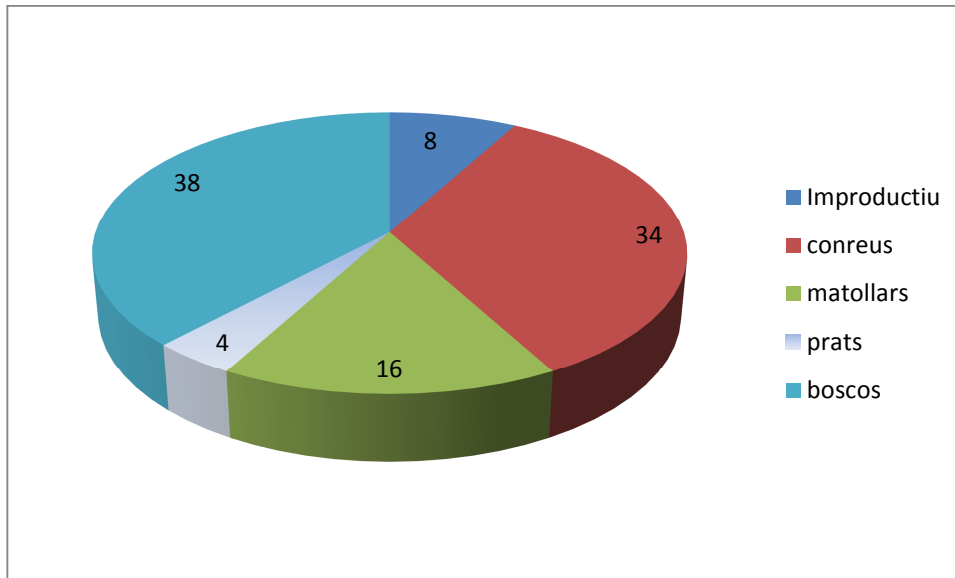
Superfície de la cobertura del sòl de Catalunya (Unitat hectàrees)

Font: MSCS-CREAF 2009

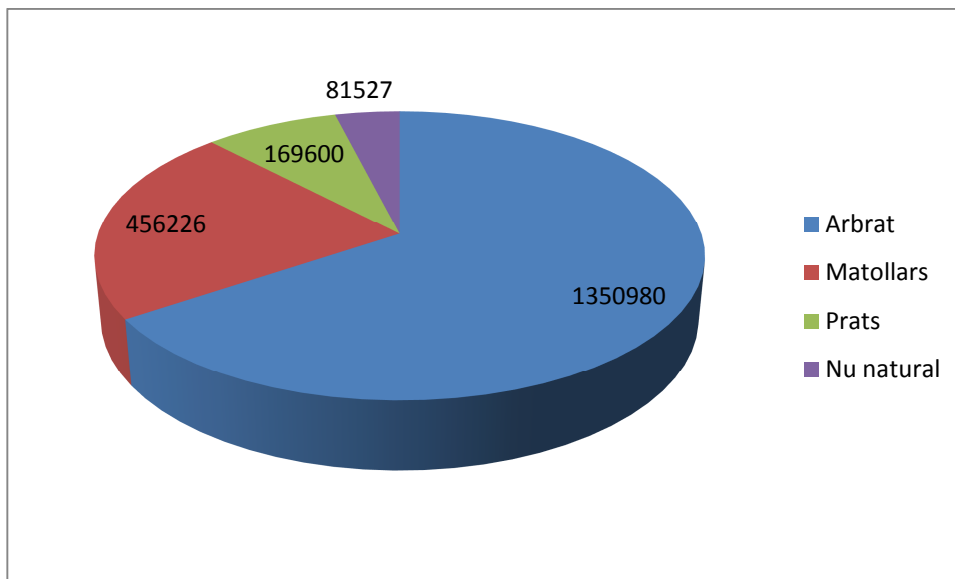

Cobertura del sòl de Catalunya (%)

Font: MSCS-CREAF 2009

Distribució de la coberta del sòl de la superfície forestal (Unitat hectàrees)

Font: MSCS-CREAF 2009

Tota la extensió forestal de Catalunya aporten únicament l'1,9% de la producció agrària, menys de l'1% del PIB total del país.

Els nostres boscos presenten una gran biodiversitat (veure taula distribució de la superfície arbrada per espècies), però són poc productius en termes econòmics. El caràcter mediterrani, l'orografia i la qualitat del sòl en moltes finques condicionen tant la seva productivitat com la rendibilitat de la gestió.

És doncs aquesta manca de rendibilitat vinculada a les activitats tradicionals, que provoca que els nostres boscos estiguin cada com menys gestionats.

Si comparem els dos darrers inventaris forestals podem veure que el bosc creix en extensió i existències, però això no vol dir que les nostres masses forestals siguin de millor qualitat. I al mateix temps, la societat cada cop és més sensible al bon estat dels boscos i pren consciència dels nombrosos beneficis tangibles i intangibles i per tant són d'interès general.

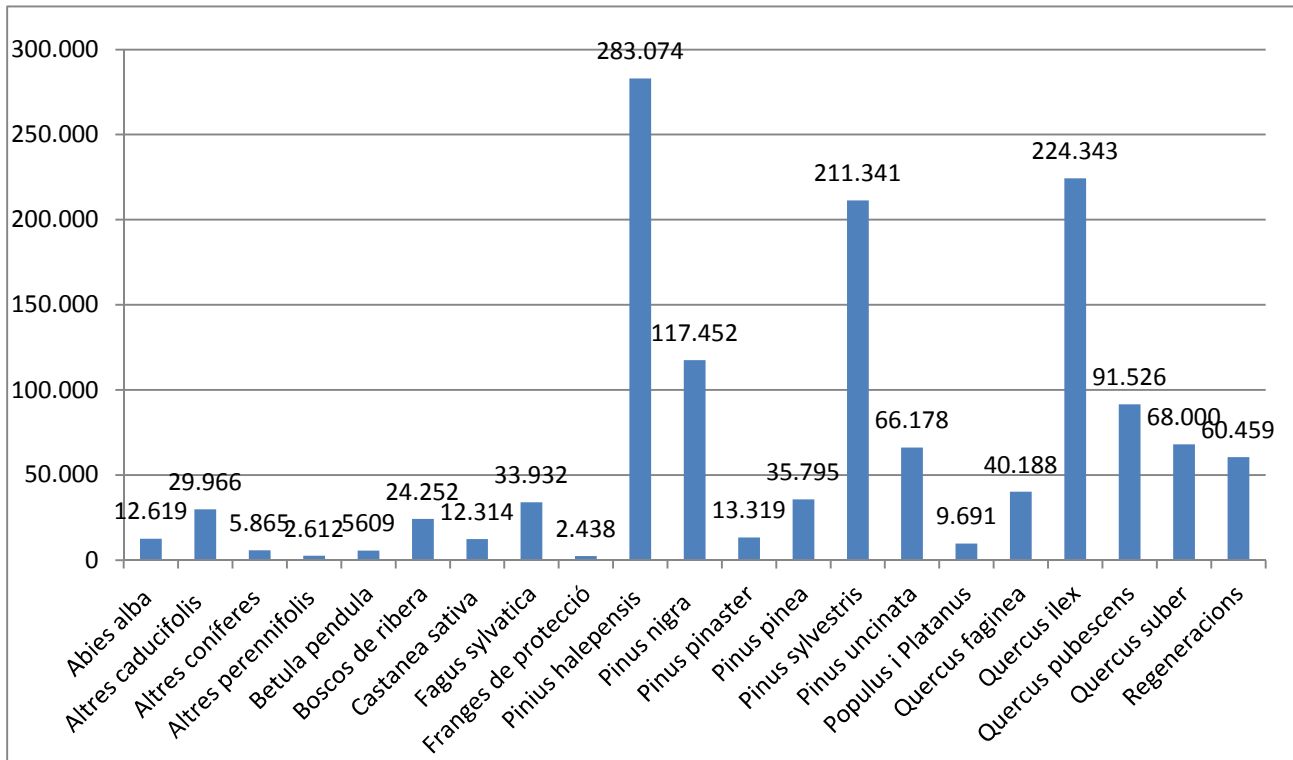
És per això que el valor dels boscos de casa nostra no es pot buscar únicament en el seu vessant productiu. El rendiment del bosc l'hem de trobar també en els beneficis ambientals que genera per a tota població: regulació hídrica i d'avingudes, protecció del sòl contra l'erosió, qualitat de l'aire i el paisatge, beneficis de lleure, productes econòmicament no quantificats, etc. **Independent de la seva titularitat, els terrenys forestals, arbrats o no, generen múltiples beneficis i la gestió forestal sostenible és essencial per a la seva conservació.**

La responsabilitat de la gestió forestal recau en primer lloc sobre els propietaris i les propietàries, ja siguin públics o privats.

Darrere la gestió forestal sostenible hi ha la gestió del 60% del país i la realitat d'un sector imprescindible pel seu manteniment.

Distribució de la superfície arbrada per espècies. (Unitat: hectàrees)

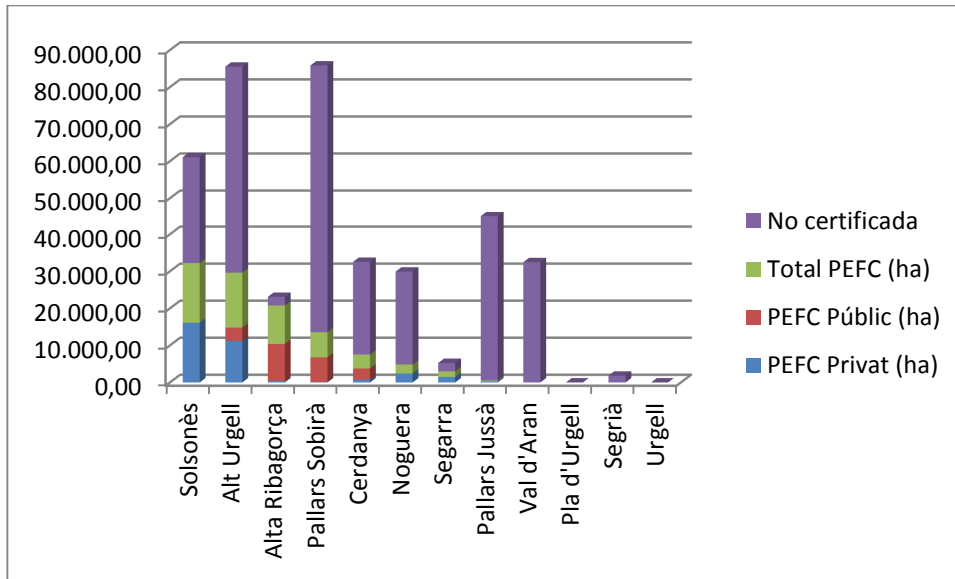
Font: MSCS-CREAF 2009

Certificació forestal PEFC

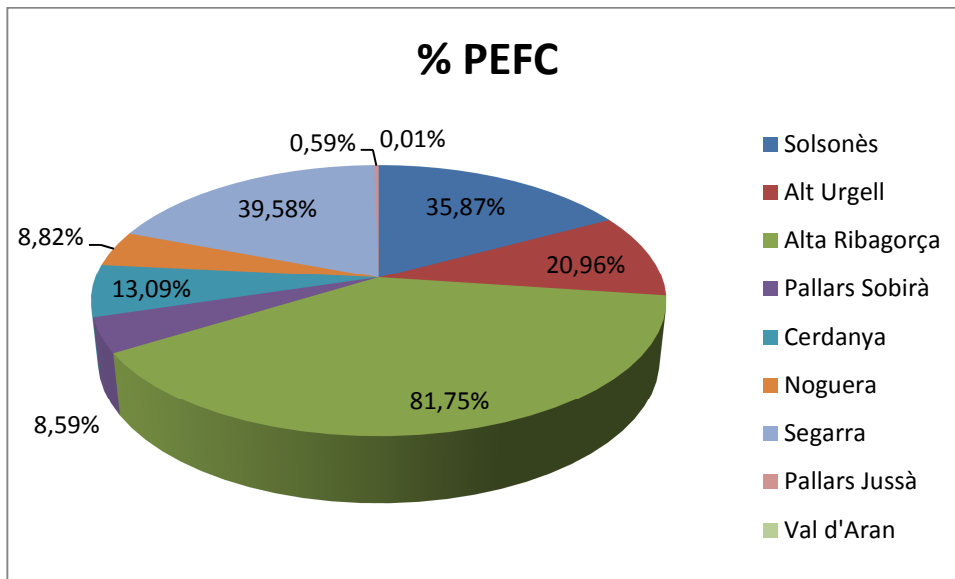
La certificació forestal compren un conjunt d'activitats orientades a la protecció, planificació i explotació dels boscos basats en un rendiment sostenible de la producció, permetent la conservació de la biodiversitat.

La certificació forestal, juntament amb auditories independents realitzades per tercers, és un punt de partida important a la conservació i gestió dels boscos seguint uns criteris i indicadors de Gestió Forestal Sostenible (GFS).

Al gràfic adjunt podem veure la superfície forestal certificada de les comarques d'àmbit d'aplicació del PECT i el % de superfície forestal certificada del total de la superfície forestal de cada comarca.

Font: ENSCAT 2019

Font: ENSCAT 2019

La Certificació Forestal PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification – Programa de Reconeixement de Sistemes de Certificació Forestal) és un procés voluntari i d'iniciativa privada en que, una forest o una empresa, compleixen amb els criteris de sostenibilitat, social i econòmics marcats per la normativa internacional vigent (UNE 162002 en l'àmbit de la Gestió forestal sostenible i ST 2002:2013 en l'àmbit de la Cadena de Custòdia) i una empresa auditora, tercera part independent, avalua i certifica el seu compliment en les diferents fases del procés (Forest i indústria).

La Certificació Forestal PEFC treballa a dos escales: a escala Forest (Certificació Gestió Forestal Sostenible) avalant que el bosc es gestiona sota els criteris de la sostenibilitat i a escala Indústria (Certificació Cadena de Custòdia) garantint, als consumidors, que la matèria primera dels productes finals que porten el segell PEFC provenen d'un bosc gestionat de forma sostenible.

Mitjançant la Certificació Forestal PEFC es verifica que la fusta, la llenya, la biomassa, el suro i la resta de productes derivats d'una forest i utilitzats per la indústria de transformació i distribució procedeixen de boscos gestionats d'acord amb els criteris establerts per la normativa vigent. En conseqüència s'estimula el consum responsable de qualsevol producte del bosc al millorar-se el coneixement que el consumidor té sobre els boscos i la seva Gestió.

Avantatges per la imatge de l'empresa o del propietari forestal:

- Un cop que un propietari o gestor forestal s'ha certificat, garanteix la seva preocupació pels problemes de conservació del patrimoni forestal.

Beneficis econòmics:

- Millor aprofitaments dels recursos
- Optimització de la gestió dels residus forestals
- Reducció de costos
- Augment del valor afegit als productes forestals
- Control de les despeses
- Reducció de possibles infraccions

L'Entitat Regional amb Certificat de Gestió Forestal Sostenible (GFS) a Catalunya és [ENSCAT](#) (Ens Català Sol·licitant de la Certificació Forestal)

Dades socio-econòmiques

Des del punt de vista demogràfic, la densitat de població es més baixa en les comarques amb potencial forestal (33,6 hab./Km²) que la mitjana de la demarcació (35,8 hab./Km²), també està més envellida (índex d'envelliment = 122,48) que la mitjana (índex d'envelliment = 121,57), i una taxa d'atur lleugerament més alta (11,67% vs. 11,61%).

D'altra banda, en l'estructura del PIB, el pes del sector industrial i de serveis es menor que la mitjana de Catalunya, mentre que el pes del sector primari es més de cinc vegades més gran. Tenint en compte que a Catalunya, només el 30% dels boscos estan gestionats, el desenvolupament del sector forestal, tant des del punt de vista d'extracció de fusta, com des del punt de vista industrial, serà clau per tal de millorar l'estructura macroeconòmica de la demarcació de Lleida, diversificar la seva economia i crear llocs de treball, tant de baixa qualificació com altament especialitzats.

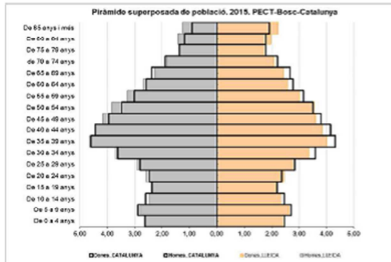
Al gràfic adjunt es detallen els principals indicadors de població i macroeconòmics de l'àmbit territorial del PECT.

Demografia 2015

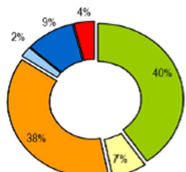
Població ⁽¹⁾ 398.976
Superfície (km²) 11.863,20

Densitat població 33,6
Creix. anual acumulat 2003-2015 0,6

Estructura per edats

Percentatge joves 15,26
Percentatge adults 66,06
Índex d'envelliment 122,48
Índex de recanvi de la pob. en edats actives 116,31
Naïments 2014 3.877
Defuncions 2014 3.970
% Població estrangera/ total 2015 17,46
% Població estrangera per continent 2013

⁽¹⁾ Font: Idescat. Padró municipal d'habitants. Any 2015.

Mercat treball

Afiliats al règim general SS per sectors, 2015⁽²⁾

	Afiliats	Pes sobre total	% de variació interanual
Primari	2.690	2,4	4,9%
Indústria	17.992	15,9	1,2%
Constr.	7.523	6,6	7,4%
Serveis	85.256	75,1	3,1%
Total	113.461	100,0	3,2%

Valors absoluts en mitjana de persones afiliades durant l'any i taxes de variació interanual en %

Atur registrat. Desembre 2015

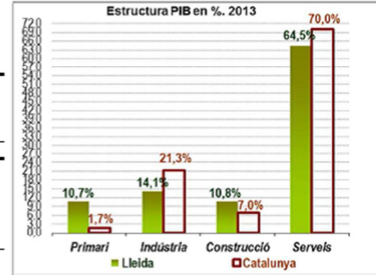
	Absoluts	Pes sobre total	Var. Interanual
Homes	11.822	48,64%	-14,37%
Dones	12.485	51,36%	-3,72%
Sense estudis	737	3,03%	-2,25%
Estudis primaris	5.240	21,56%	-10,18%
Estudis secundaris	15.707	64,62%	-8,45%
Estudis post-secundaris	1.219	5,02%	-11,60%
Universitaris 1er cicle	540	2,22%	-22,53%
Universitaris 2on i 3er cicle	864	3,55%	-9,24%
Agricultura	3.219	1,12%	-9,02%
Indústria	2.317	10,11%	-13,61%
Construcció	2.655	26,97%	-17,26%
Serveis	14.809	60,92%	-7,42%
SOA	1.307	5,38%	-3,04%
Menors de 20	331	1,36%	-7,02%
De 20 a 39	9.416	38,74%	-13,98%
De 40 a 54	9.560	39,33%	-9,20%
De 55 a 65	5.000	20,57%	1,17%
Estrangers	8.498	34,96%	-6,04%
TOTAL	24.307		-9,21%

Àmbit Pect-Bosc Catalunya

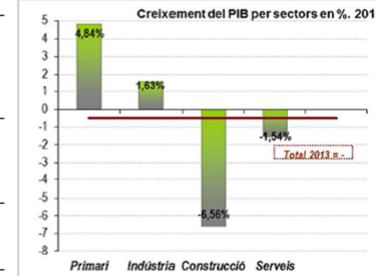
Taxa d'atur registrat 11,67% 17,70%
Desembre 2015 Calculada en base a la població activa local estimada

⁽²⁾ Font: Departament d'Empresa i Ocupació, Generalitat de Catalunya

Estructura PIB en %, 2013

Creixement del PIB per sectors en %, 2013

Estratègia forestal global, territorial i sectorial en que s'emmarca el PECT

A escala global, totes les anàlisis i les conseqüents estratègies sobre els boscos i el sector forestal, com l'Estratègia forestal europea 2013, identifiquen la gestió sostenible i multifuncional del bosc com a factor clau de riquesa econòmica, ambiental i social, i la bioeconomia, com el nou concepte que ha de permetre evolucionar i potenciar el sector durant les properes dècades, davant els reptes que suposen l'increment de la població mundial i la necessitat imperiosa de mitigar els efectes del canvi climàtic

A escala territorial, tan el Pla general de política forestal de Catalunya, aprovat l'any 2014, com l'estratègia pel sector agrari de Lleida, 2015, identifiquen també la gestió sostenible i multifuncional del bosc i la bioeconomia com els eixos fonamentals d'una estratègia que permeti una millora substancial de l'estat de la majoria dels boscos del país, alhora que contribueixi al reequilibri territorial.

A escala sectorial, la promoció de la innovació i la bioeconomia al llarg de la cadena de valor, i el vincle del territori i el teixit productiu amb les universitats i els centres de recerca, apareix com a element clau per dinamitzar i recuperar un sector que fa més de vint anys es troba en estat de recessió al nostre país, amb conseqüències negatives pel medi natural i la societat en general (incendis, pèrdua en la qualitat dels bens i serveis proporcionats pel medi).

*Per aquest motiu, aquest projecte s'ha centrat en l'aplicació de la **bioeconomia** tant a escala territorial com sectorial, al llarg de la cadena de valor forestal al territori de Lleida.*

La bioeconomia es pot definir com el conjunt d'activitats econòmiques que obtenen productes i serveis utilitzant recursos d'origen biològic de manera eficient i sostenible. La bioeconomia es centra en reduir la dependència dels recursos d'origen fòssil, mitigar els efectes del canvi climàtic, prevenir la pèrdua de biodiversitat i generar nou creixement econòmic i llocs de treball a les zones rurals.

Els aspectes claus són, la recerca, innovació i transferència tecnològica, la col·laboració pública-privada (centres de recerca, administració forestal, propietat pública i privada, pimes), la millora dels mercats i de la competitivitat l'encaix en les polítiques regionals, nacionals i europees.

ECONOMIA VERDA

- S'estima que per a l'any 2030 el món necessitarà produir un 50% més d'aliments i un 50% més d'energia (Nacions Unides 2012).
- Es calcula que els costos mediambientals de la producció de materials d'origen fòssil representa entre un 60-65% dels costos ambientals, mentre que la producció d'energia vinculada també a recursos fòssil s'estima que representa entre un 35-40% d'aquests costos (UNEP 2017).
- Segons la UE, als territoris rurals Europeus es produeixen cada any 900 milions de tones de biomassa residual que poden contribuir a incrementar la disponibilitat de segones primeres matèries per a la producció de bio-materials en processos circulars. La utilització d'aquesta biomassa per a la producció de materials, té la capacitat de generar entre 5 i 10 cops més llocs de treball i entre 4 i 9 cops més valor afegit que la seva utilització com a combustible per a la producció d'energia o bé com a substrat per al sòl.
- Segons l'Agència Internacional de l'Energia a dia d'avui, només un 24% de l'electricitat generada i un 10% de calor utilitzada venen de fonts renovables, així com tan sols un 3,5% dels combustibles utilitzats en el transport.

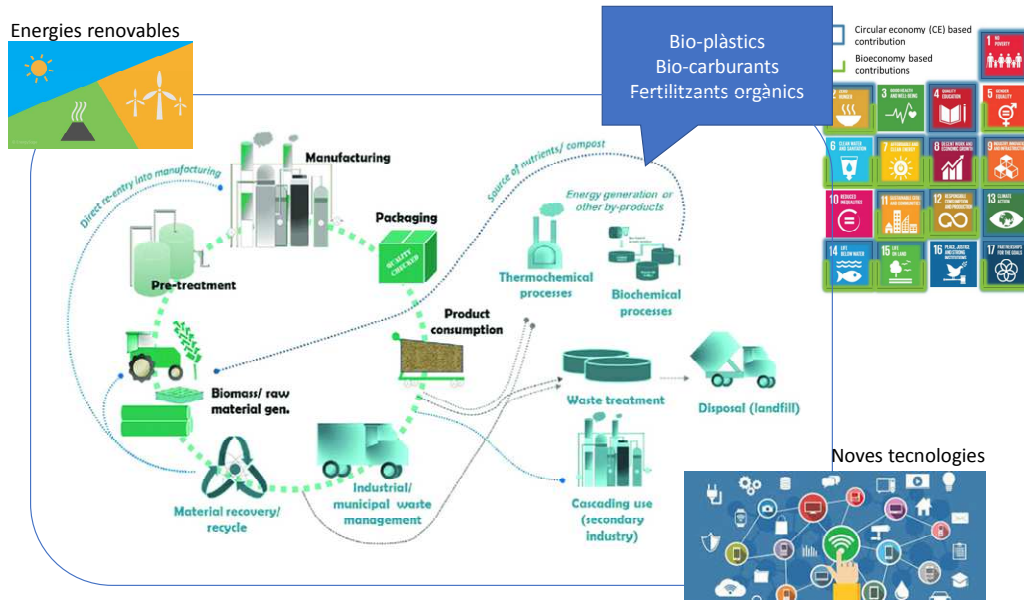
En l'actualitat, Europa, i el món es troben davant d'una situació sense precedents, en la qual coexisteixen multitud de reptes que requereixen desenvolupar tot un seguit de solucions que, alhora, han de contribuir a la prosperitat social i econòmica d'una població creixent.

Un dels principals reptes a nivell mundial és aconseguir un model econòmic que sigui capaç de suplir la creixent demanda d'aliments, aigua, materials i energia, mentre contribueix a la mitigació i adaptació al canvi climàtic, a reduir les emissions de gasos contaminants, a revertir el procés de pèrdua de biodiversitat i a assegurar el benestar de la població mundial.

Aquest model es coneix com "economia verda" (veure glossari) i porta implícit un procés de transformació de l'actual model *fòssil-lineal-no renovable* a un model *orgànic-circular-renovable*, basat en l'explotació sostenible del capital natural (veure glossari) per a l'obtenció, no tan sols d'aliments de forma eficient i segura, sinó també de béns, serveis i energia de caràcter renovable, en tant en quan han d'anar associats a un model de preservació i recuperació del propi capital que els genera.

Aquest nou model **d'economia verda i lliure de carboni** representa una **oportunitat exògena** per implementar un model de desenvolupament territorial sostenible, que doni resposta a gran part de les problemàtiques socioeconòmiques del territori, mentre contribueix a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

On es busca assolir un creixement sostenible, incliusiu i generador de benestar, basat en un model d'economia verda capaç d'optimitzar els recursos endògens per a la producció de béns, aliments, serveis i energia respectuosos al medi.

REpte PRIORITARI : TRANSFORMAR EL MODEL ECONÒMIC ACTUAL CAP AL MODEL D'ECONOMIA VERDA

Només transformant el model de producció i consum actual es podran capturar els potencials beneficis socials, econòmics i ambientals d'aquesta oportunitat, capitalitzant els recursos endògens del territori i afavorint el desenvolupament de respostes efectives a les problemàtiques socioeconòmiques del territori.

OBJECTIUS ESTRATÈGICS

- Assegurar la viabilitat econòmica, social i ambiental de la producció agrícola i ramadera, en tant que sector consolidat en l'àmbit de l'economia verda.
- Enfortir la competitivitat del territori i la creació de llocs de treball mitjançant l'impuls dels sectors emergents vinculats al nou model: energia, química i recursos i indústries culturals i basades en l'experiència.
- Impulsar un model gestió sostenible del capital natural vinculat al model que n'asseguri la seva preservació i productivitat.
- Reduir la dependència del territori de recursos no renovables.
- Contribuir a la mitigació i adaptació al canvi climàtic.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

1. Impulsar la innovació oberta i col·laborativa orientada a la transformació.
2. Impulsar la demanda pública i privada de béns i serveis respectuosos amb el medi ambient.
3. Afavorir el desenvolupament de models de negoci sostenibles.
4. Afavorir el desenvolupament territorial equilibrat del model.
5. Impulsar el capital social i el capital humà.